

| volgende pagina | naar inhoudsopgave

**BELEID
PLAN
2017-2020**
VITALE
VERBINDINGEN
**BELEID
PLAN
2017-2020**
VITALE
VERBINDINGEN
**BELEID
PLAN
2017-2020**
VITALE
VERBINDINGEN

**FONDS
PODIUM
KUNSTEN**
PERFORMING
ARTS FUND NL

INHOUDSOPGAVE

1	VITALE VERBINDINGEN	4
1.1	VISIE, MISSIE, DOELSTELLINGEN	5
1.2	CONTEXT: BLIJVEND IN TRANSITIE	6
2	AANGESCHERPT BELEID	8
2.1	ARTISTIEKE ONTWIKKELING	9
2.2	DOORSTROMING, DYNAMIEK EN INNOVATIE	10
2.3	BALANS AANBOD EN AFNAME	12
2.4	TALENTONTWIKKELING	14
2.5	INTERNATIONALISERING	15
2.6	CULTURELE DIVERSITEIT	18
3	INSTRUMENTARIUM	20
3.1	REGELING MEERJARIGE ACTIVITEITENSUBSIDIE	21
3.2	REGELING PROJECTSUBSIDIES	22
3.3	SUBSIDIES VOOR COMPOSITIES, LIBRETTO'S EN THEATERTEKSTEN	23
3.4	PROGRAMMERINGSREGELING	24
3.5	INTERNATIONALISERINGSREGELING	25
3.6	PRIJZEN	26
4	BEOORDELINGSCRITEIA EN -PROCEDURE	28
4.1	EFFICIËNTE ADVISERING	29
4.2	TRANSPARANT EN DESKUNDIG	30
5	COMMUNICATIE EN DIALOOG	32
5.1	DOELEN EN STRATEGIE	33
5.2	COMMUNICATIEMIDDELEN	34
6	ORGANISATIE	36
6.1	DIVERSITEIT BIJ HET FONDS	37
6.2	INTEGRITEIT EN ONTWIKKELING	38
6.3	GOVERNANCE EN BEHEER	39
6.4	SAMENWERKING CULTUURFONDSEN	40
7	VERANTWOORDING EN MONITORING	42
7.1	EXTERN ONDERZOEK	43
7.2	REFLECTIE EN EVALUATIE	44
7.3	VERANTWOORDING	45
7.4	MONITOR PODIUMKUNSTEN	46
8	BEGROTING	48
8.1	GEMIDDELDE BEGROTING 2017-2020	48
8.2	TOELICHTING OP DE BEGROTING	49
	BIJLAGE SAMENWERKING CULTUURFONDSEN	52
	COLOFON	55

1 VITALE VERBINDINGEN

We leven en werken in een tijd van transitie, van experimenteren met nieuwe modellen en het aangaan van nieuwe verbindingen in tal van maatschappelijke domeinen. Ook in de podiumkunsten ontstaan allerlei nieuwe connecties die innovatieve impulsen geven aan de sector. Daarmee zorgen deze vitale verbindingen organisch voor de aanwas van nieuwe makers in en nieuw publiek voor de podiumkunsten. Er is de afgelopen jaren meer samenwerking ontstaan tussen disciplines. Er zijn vruchtbare cross-overs tussen 'onze' instellingen, de Basisinfrastructuur (BIS) en maatschappelijke partijen. Dit zijn zonder meer positieve ontwikkelingen.

Juist in deze tijd van sterke dynamiek ziet het Fonds Podiumkunsten de vastberadenheid van kunstenaars om hun beste werk te maken, om de verhalen te vertellen die ertoe doen en om van waarde te zijn voor het publiek. De kunstenaars die wij ondersteunen, brengen hun verbeelding tot uiting op het podium, een plek waar mensen zich verbonden voelen met elkaar en hun dorp of stad. In de zaal gaat het publiek in het hier en nu vitale verbindingen aan met deze makers en hun werk. Tegelijkertijd is de impact van de economische crisis en de forse bezuinigingen groot. Het aantal gesubsidieerde organisaties is afgenomen, podia zijn verdwenen en de prijs van toegangkaartjes staat onder druk.

De waarde van podiumkunsten is voor het publiek niet meer vanzelfsprekend. Het publiek heeft minder te besteden, kan kiezen uit een brede waaier aan vrijetijdsbestedingen en consumeert kunst op een heel andere manier dan pakweg vijftien jaar geleden. Dit alles maakt dynamiek zo essentieel voor een podiumkunstensector die de verbinding met bezoekers en omgeving wil verstevigen.

Economisch lijkt het tij in 2015 te keren. De komende jaren betekent dit voor de (Fonds-) gesubsidieerde podiumkunsten niet dat er direct meer financiële armslag ontstaat. Het Fonds Podiumkunsten heeft niet substantieel meer geld te verdelen. Het is en blijft dus van het grootste belang dat we onze kerntaken op een eerlijke, transparante en doelmatige manier uitvoeren. Voor de artistieke ontwikkeling van de sector in zijn geheel en voor het publieke draagvlak voor kunstsubsidies is het essentieel dat voor iedereen dezelfde regels gelden, dat aanvragen stevig onderbouwd zijn en dat er een zo objectief mogelijke beoordeling plaatsvindt. Het Fonds Podiumkunsten staat voor deze faire aanpak, omdat we constateren dat het werkt. Dat geldt ook voor onze regelingen: die zijn volgens gebruikers voldoende open en laagdrempelig om dynamiek en doorstroming te garanderen. Verbeterpunten zijn er altijd. Ze komen verderop in dit beleidsplan aan de orde.

Onze opdracht is helder: zorgen dat er op zoveel mogelijk plekken in Nederland vitale verbindingen in de podiumkunsten ontstaan. Daarom creëren we weloverwogen ruimte voor dynamiek. Voor ons beleid betekent dit vooral dat we op de ingeslagen weg doorgaan, met een aangescherpte missie en doelen. Onze regelingen evolueren mee met de ontwikkelingen in de maatschappij en de sector. Ook het Fonds Podiumkunsten staat voor een vitale verbinding: die tussen het Nederlandse publiek en hun podiumkunsten.

Henriëtte Post, directeur-bestuurder

1.1 VISIE, MISSIE, DOELSTELLINGEN

Het landschap waarin de podiumkunsten opereren, verandert snel. De Cultuurverkenning van de Raad voor Cultuur, het rapport Cultuur Herwaarderen van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en onze eigen verkenning 'Fonds on Tour' leveren overeenkomstige waarnemingen op. De consument gedraagt zich steeds onvoorspelbaarder. Het aanbod van vrijetijdsbesteding groeit explosief. Daarmee staat het evenwicht tussen aanbod en afname opnieuw onder druk. Verstedelijking, demografische ontwikkelingen en globalisering hebben consequenties voor het denken over spreiding en toegankelijkheid.

Stabiliteit

Het Fonds streeft naar een consistent instrumentarium dat voldoende flexibiliteit biedt om in te spelen op veranderingen in de omgeving en alle ruimte biedt voor de artistieke (verander-)kracht van aanvragers. De transitie naar nieuwe modellen en de ontwikkeling van vitale verbindingen zijn hierbij gebaat. Nu er nauwelijks extra overheidsgeld beschikbaar is, geeft de vierjarige beleidscyclus houvast en stabiliteit.

Missie

Het Fonds Podiumkunsten zorgt voor een kwalitatief zo goed en veelzijdig mogelijk podiumkunstenaanbod en voor een zo groot mogelijk maatschappelijk bereik daarvan naast het aanbod uit de landelijke culturele Basisinfrastructuur (BIS) en het niet-gesubsidieerde aanbod.

De komende vier jaar stelt het Fonds zich de volgende drie doelen.

Het Fonds Podiumkunsten draagt ertoe bij dat er in de podiumkunsten:

1. een sterke artistieke ontwikkeling plaatsvindt die van grote waarde is voor de actuele en toekomstige impact van de sector;
2. een aanbod wordt ontwikkeld dat zo divers, kwalitatief sterk en geografisch goed gespreid is dat zoveel mogelijk mensen zich erin kunnen herkennen;

3. sprake is van duurzame publieksopbouw: de makers kennen hun publiek, weten hoe ze het kunnen boeien en binden, en nemen ook de verantwoordelijkheid om te bouwen aan het publiek van de toekomst, zowel in Nederland als daarbuiten.

Deze doelen komen tot uiting in de beleidsuitgangspunten 2017-2020, hierna uitgewerkt en opgesteld na een uitgebreide raadpleging van belanghebbenden uit de podiumkunstensector. Andere thema's die een rode draad vormen in dit beleidsplan zijn toegankelijkheid, de artistieke missie van makers en innovatie.

Toegankelijkheid

Er is meer aandacht nodig voor de waarde van kunst en cultuur. Die waarde zit voor een groot deel in de veranderkracht ervan, en die hangt sterk samen met de toegankelijkheid. Dit betekent allang niet meer dat de fysieke en financiële drempels voor iedereen worden weggenomen. Toegankelijkheid is ook een kwestie van herkenbaarheid. Kan het publiek zich verhouden tot het aanbod, is er bij grote delen van de bevolking sprake van herkenning? Creëren kunst en cultuur in die zin vitale verbindingen? De urgentie van dergelijke vragen neemt toe met de druk op de budgetten.

Artistieke missie centraal

Het Fonds verdeelt in de eerste plaats publiek geld voor artistieke innovatie. De ene keer is die klein, de andere keer groot. Het Fonds verbindt in beperkte mate beleidsopdrachten aan de subsidie, onze regelingen zijn betrekkelijk 'beleidsarm'. Makers mogen dat doen waarvan zij vinden dat zij er goed in zijn. De artistieke missie staat centraal. Wel leggen wij een relatie tussen de gevraagde subsidie en de verwachte inkomsten via het publiek.

Belang van innovatie

In een tijd dat meer consumenten (inter)actief betrokken willen worden, zijn participatie, co-creatie en eigenaarschap belangrijke middelen om te zorgen dat iedereen zich kan en wil verhouden tot kunst. Ze creëren een gemeenschappelijk referentiekader dat het draagvlak schraagt.

Artistieke innovatie blijft belangrijk om toegankelijkheid te vergroten, ons culturele erfgoed te borgen en nieuwe artistieke perspectieven te ontwikkelen om nieuw publiek te betrekken. Nieuw aanbod is nodig voor een bevolking die in hoog tempo van samenstelling verandert. Nieuwe presentatiemodellen zijn nodig om traditionele vormen relevant te houden voor de toekomst. Nieuwe generaties makers verdienen kansen om te spreken in een nieuwe vormtaal of bestaand idioom te verrijken. Innovatie is de zuurstof voor vitale verbindingen.

1.2 CONTEXT: BLIJVEND IN TRANSITIE

Als overheidsinstrument functioneert het Fonds vanzelfsprekend altijd in een actuele maatschappelijke context. Sinds het begin van de eeuw is die aan grote veranderingen onderhevig. Ontwikkelingen als digitalisering en mondialisering veranderen het culturele landschap, bieden nieuwe mogelijkheden en vervangen of beperken tegelijkertijd bestaande. Demografische ontwikkelingen zorgen voor grote verschuivingen in de bevolkingssamenstelling van Nederland. Het aandeel ouderen en immigranten wordt groter. Dit verandert het perspectief op welk gesubsidieerd aanbod kansrijk en passend is. In het politieke domein en het openbare debat veranderen de heersende opvattingen over de waarde van gesubsidieerde kunst en cultuur voor de samenleving. Net als in veel andere domeinen (onderwijs, zorg en welzijn, energie, de financiële wereld) is er in de cultuursector in de volle breedte sprake van een transitie waarbij makers en publiek zoeken naar nieuwe modellen en verbindingen.

Fonds in vogelvlucht

Een korte terugblik toont welke prioriteiten deze transitie het Fonds hebben opgeleverd. Als we vooruitkijken, stellen we vast dat dynamiek voorlopig *here to stay* lijkt. Dit vraagt om een antwoord van de sector en ook van het Fonds. Wij werken vanuit de overtuiging dat de oplossing niet ligt in schuiven met budgetten of regelingen, maar in het waarborgen van een open, eerlijk en doelmatig beleid.

2006-2008: Inrichting BIS en Fonds

De overheid roept een Basisinfrastructuur (BIS) in het leven, met daarin opgenomen de grotere podiumkunstinstituten die een landelijke functie vervullen (zoals de symfonieorkesten en de stadstheatergezelschappen). Voor de meerjarige subsidiëring van instellingen met vooral een eigen artistieke kleur wordt het Fonds verantwoordelijk.

2009-2012: Meer voor minder

Onder het motto *Meer voor minder* maakt het Fonds scherpe keuzes; minder gezelschappen, ensembles en festivals ontvangen een substantiële, meerjarige subsidie. Daarnaast vormt het Fonds de 'lappendeken' aan regelingen van de rechtsvoorgangers om tot een samenhangend pakket subsidieregelingen. Het instrumentarium van het Fonds is erop gericht om de dynamiek, doorstroming en innovatie te bevorderen. Het uiteindelijke doel is een betere balans tussen aanbod en afname.

2013-2016: Eerlijk verdelen

De gevolgen van bezuinigingen op kunst en cultuur worden zichtbaar en voelbaar. Met minder geld voor kunst en cultuur neemt de druk op het Fondsbudget toe. Om te zorgen dat dit budget eerlijk, transparant en doelmatig wordt besteed, actualiseert het Fonds de meerjarige regeling. Niet langer financiert het Fonds een exploitatietekort op basis van de kosten die de aanvrager opvoert. Genuanceerde normbedragen en prestaties worden leidend bij de berekening van de subsidiehoogte. Uitkomst is dat het aantal meerjarig gesubsidieerde instellingen betrekkelijk op peil blijft, in voldoende verscheidenheid. Het Fonds ontziet naar verhouding de budgetten voor projectsubsidies en programmeringsregelingen.

Dit past bij de opdracht om dynamiek en doorstroming mogelijk te maken en te zorgen voor een betere balans tussen aanbod en afname. In deze periode heeft daarnaast talentontwikkeling prioriteit. De rijksoverheid schrapt de functie 'productiehuis' uit de BIS. Het Fonds krijgt opdracht om een regeling in te voeren die ervoor zorgt dat talent zich sterker kan ontwikkelen in de praktijk, in een context van hands-on coaching en experiment. Het Fonds krijgt ook (tijdelijk) budget voor talentontwikkeling in een internationale context en talentontwikkeling gericht op beginnende makers en op de makers die de stap naar de grote zaal overwegen.

2 AANGESCHERPT BELEID

Het Fonds ondersteunt namens het Rijk alle vormen van professionele podiumkunsten. Het Fonds richt zich op kleinschalig en middelgroot aanbod, op de ontwikkeling van jonge makers en op de programmering van podia en festivals om de publieke belangstelling voor dat eigentijdse aanbod te stimuleren. Daarnaast stimuleert het Fonds de aanwezigheid van het Nederlandse podiumkunstenaanbod op internationale podia. Het beleid blijft gericht op voldoende pluriformiteit en spreiding door ondersteuning van kleine en middelgrote ensembles en gezelschappen. Het Fonds ziet goede spreiding als basis voor een sterkere maatschappelijke verankering en een vitale verbinding met de omgeving van de culturele instelling.

In het proces van blijvende transitie ontstaan nieuwe vitale verbindingen, tussen culturele instellingen onderling en buiten het eigen domein. De sector is gebaat bij de ontwikkeling van aantoonbare best practices. Met een toegankelijk en open instrumentarium investeren wij in een duurzame toekomst voor de podiumkunsten.

Het Fonds waarborgt daarnaast doorstroming en dynamiek door een gelijk speelveld te creëren en open en transparante criteria te hanteren. Het Fonds neemt de toegankelijkheid van de regelingen onder de loep en verbetert waar mogelijk de indeling en het taalgebruik.

Verbinding overheden en partners

Om effectief te kunnen inspelen op veranderende behoeften en prioriteiten van publiek is meer afstemming nodig tussen het Rijk en andere overheden. Ook is er behoefte aan nieuwe vormen van samenwerken in de sector zelf. Het Fonds verhoudt zich structureel tot zowel de private fondsen als tot lagere overheden. De bestelafspraken over welke overheid welk deel van de podiumkunsten financiert, blijken in de praktijk te knellen. Gemeenten subsidiëren steeds vaker aanbod, soms ten koste van hun podia. Sommige gemeenten willen zich profileren als stad van makers en zien talentontwikkeling als een motor voor de 'creatieve stad'. Tegelijkertijd staan de programmeringsbudgetten bij podia onder druk. De sleutel voor het oplossen van de knelpunten kan niet bij slechts één partij worden gevonden. In aanloop naar de periode 2021-2024 onderzoekt het Fonds hoe de makelaarsrol van podia (schouwburgen, concertzalen, festivals, e.d.) in relatie tot het gesubsidieerde aanbod én het publiek effectiever vorm kan krijgen dan nu het geval is. Zaken als regionale binding, draagvlak- en publieksverbreding, en financieel commitment horen daar vanzelfsprekend bij.

2.1 ARTISTIEKE ONTWIKKELING

De artistieke missie van aanvragers is en blijft uitgangspunt. Het Fonds geeft podiumkunstorganisaties vooral ruimte om dat te doen waarvan zij zelf vinden dat ze er goed in zijn. De eigen artistieke signatuur maakt het Fondsgesubsidieerde aanbod onderscheidend. Het is van essentieel belang dat dit gepaard gaat met een artistieke ontwikkeling die bijdraagt aan de podiumkunsten van de toekomst. Ontwikkeling en innovatie vormen de belangrijkste legitimering voor subsidiëring van de podiumkunsten.

KEUZES

Kwaliteitstoets

De Fondsregelingen zijn erop gericht om kwalitatief hoogstaand aanbod van de podiumkunsten mogelijk te maken. Onze opdracht blijft om te sturen op kwaliteit van culturele uitingen bij beoordeling van aanvragen voor subsidie. Conform onze opdracht toetst het Fonds hierbij op oorspronkelijkheid, vakmanschap en zeggingskracht.

Maatschappelijke verbinding

Elk (gesubsidieerd) gezelschap of ensemble stelt zich ten doel artistieke waarde te realiseren. Hierbij kan het om heel verschillende waarde gaan, al naar gelang de instelling. Sterker nog, het Nederlandse podiumkunstenlandschap onderscheidt zich vooral door een grote pluriformiteit. Waarde kan bijvoorbeeld tot uiting komen in artistieke innovatie, maar authenticiteit is evengoed waardevol. Samen met de mensen en middelen waarover een podiumkunstorganisatie beschikt, worden activiteiten georganiseerd die de artistieke waarde vormgeven. Deze activiteiten hebben effect op het publiek, vakgenoten, sponsors en in bredere zin op de samenleving. Bij beoordeling van het criterium ondernemerschap bekijkt het Fonds of en hoe de activiteiten die voortvloeien uit de artistieke missie, dergelijke maatschappelijke effecten en vitale verbindingen bewerkstelligen.

Effectmonitor

Het Fonds heeft een monitor laten ontwikkelen, een eenvoudige 'gereedschapskist', waarmee gesubsidieerde gezelschappen gemakkelijker zicht krijgen op de effecten van hun artistieke inspanningen. De monitor is vergelijkbaar met een 360-gradenfeedbackmethode en fungeert dus tegelijkertijd als kompas. De monitor stelt de gezelschappen in staat een goed onderbouwd verhaal te vertellen. Aan de hand van de uitkomsten kunnen gezelschappen bovendien hun strategie sneller en gemakkelijker bijstellen.

Spreiding

De praktijk wijst uit dat podia in het hele land kwaliteitsaanbod willen programmeren. Dit betekent dat er aantoonbaar belangstelling is bij het publiek. De opbrengst van het Fondsgesubsidieerde aanbod is een scala aan voorstellingen die over het hele land verspreid plaatsvinden. Dit is niet het resultaat van gestelde voorwaarden, maar komt voort uit de aard van de instellingen die wij subsidiëren. Zij kunnen zelden bestaan bij de opbrengst in hun standplaats alleen. Daarnaast gaat aan een sterk internationaal profiel doorgaans landelijke bekendheid vooraf. Spreiding blijft een van de criteria: hoe meer er sprake is van spreiding, hoe hoger de score bij de beoordeling uitvalt. Het Fonds kijkt naar de vestigingsplaats van de instelling en de reikwijdte van het aanbod.

Transparante verantwoording

Transparante verantwoording is een belangrijke voorwaarde voor het maatschappelijke en politieke draagvlak voor kunstsubsiëring. Het Fonds vraagt van aanvragers vooraf duidelijkheid over voor wie zij welke voorstelling of welk concert maken. Hun missie en doelstellingen zijn hierbij leidend. Ook wil het Fonds weten hoe aanvragers hun financiële autonomie denken te vergroten. Deze randvoorwaarden blijven onderdeel van een eerlijk systeem om de beperkte middelen te verdelen.

Doelmatige beoordeling

Het Fonds vermindert de administratieve last voor aanvragers met behoud van eerlijke, transparante en doelmatige beoordelingskaders. De aanvraagformulieren voor de meerjarige subsidies voor BIS, Fonds Podiumkunsten en G9 zijn op elkaar afgestemd. Het Fonds heeft de verantwoording voor de periode 2015-2016 al sterk vereenvoudigd.

Deskundige beoordeling

Waar het Fonds van aanvragers transparantie vraagt, levert het die zelf ook zoveel mogelijk in de beoordeling. We streven naar nog meer deskundigheid bij de onderbouwing van het oordeel. Dit realiseren we door onze adviseurs zorgvuldig te selecteren. Adviescommissies zijn zoveel mogelijk een gezonde afspiegeling van de samenleving en van de verscheidenheid in de podiumkunstensector. Het Fonds ondersteunt adviseurs, voorzitters en de eigen medewerkers met gerichte trainingen.

2.2 DOORSTROMING, DYNAMIEK EN INNOVATIE

Als we de Basisinfrastructuur (BIS) beschouwen als de slagaders van een vaatstelsel, dan vormen de Fondsgesubsidieerde gezelschappen en ensembles de aders en haarvaten. Zij leveren de artistieke zuurstof aan de vele podia en festivals in het fijnmazige netwerk van Nederland. Minstens even belangrijk is de enorme verscheidenheid aan verschijningsvormen die het Fondsaanbod vertegenwoordigt.

Het Fonds bevordert dynamiek, doorstroming en innovatie door een pakket van subsidie-regelingen die onderling samenhangen, óók qua budget. Hierbij beogen we altijd de vitale verbinding tussen verschillende spelers in het veld. Doorstroming, dynamiek en innovatie krijgen zeker gestalte door de meerjarige regeling. Projectsubsidies spelen een minstens even belangrijke rol want die zijn het domein van nieuwe initiatieven en makers die meer projectmatig werken. Die groep is van grote waarde voor de doorbloeding en kleuring van de podiumkunstensector. De komende periode blijft de doorstroming van de projectenregeling naar de meerjarige regeling of andere vormen van ondersteuning een belangrijke prioriteit. Alleen zo krijgen steeds nieuwe generaties kansen en ontstaan er nieuwe vitale verbindingen.

KEUZES

Meerjarige regeling

Het Fonds verwacht dat opnieuw veel instellingen een beroep doen op de meerjarige regeling. Om de instroom en doorstroom van talent te stimuleren houden we de regeling zo toegankelijk mogelijk: lage drempels en een open deur.

Onderzoek naar werking

We houden vast aan de financieringssystematiek voor meerjarige subsidies. Het Fonds heeft de Erasmus Universiteit gevraagd om voor zover mogelijk de werking van deze nieuwe systematiek kwalitatief en kwantitatief te onderzoeken. De producerende instellingen halen hun prestaties en doen het financieel redelijk. Instellingen beoordelen de systematiek bovendien als eerlijker. De eerste analyses van de effecten zijn dus positief, maar er zijn meer kwantitatieve en kwalitatieve gegevens nodig om een gefundeerd oordeel te geven over de werking van de regeling.

Verbeteringen

Waar mogelijk verbetert het Fonds de regeling nu al. Eind 2014 heeft het Fonds de gebruikersvriendelijkheid van de regeling met alle meerjarig gesubsidieerde instellingen besproken en geïnventariseerd waar verbetering gewenst en mogelijk is. Op basis van deze inventarisatie brengen we een aantal vereenvoudigingen en verbeteringen aan, ook in de berekeningssystematiek.

Wijzigingen

Vanaf 2016 kent het Fonds weer voor vier jaar subsidie toe, in plaats van twee keer voor twee jaar (de zogenoemde 'knip'). Ook verandert de opbouw van het subsidiebedrag enigszins. Alle gehonoreerde aanvragers ontvangen voortaan een bescheiden basisbedrag van € 75.000. We gaan van drie naar twee speelcircuits, waardoor het systeem van normbedragen eenvoudiger wordt. Aanvragers van een meerjarige subsidie kunnen daardoor nog steeds een vrij precieze inschatting maken van het bedrag dat zij ontvangen als hun aanvraag wordt gehonoreerd.

Het Fonds meent dat er sprake hoort te zijn van een gezonde verhouding tussen subsidie, beoogde inkomsten en kosten. Als in de meerjarige regeling een hoger bedrag wordt gevraagd, horen daar ook meer eigen inkomsten tegenover te staan.

De innovatietoeslag wordt afgeschaft. In plaats daarvan introduceren we de bijdrage talentontwikkeling.

Festivals

Door de bezuinigingen is het aantal festivals dat meerjarig rijkssubsidie ontvangt, sterk afgenomen. Desondanks spelen festivals in de optiek van het Fonds een belangrijke rol bij het inspelen op veranderingen in de samenleving en het gedrag van kunstconsumenten. Festivals presenteren vaak de *state of the art* en zijn bijzonder succesvol in het vinden en betrekken van publiek. Een specifieke ontwikkeling van de laatste jaren is de toename van niche-festivals: klein maar zeer exclusief. Deze festivals zijn meestal een vorm van *think global, act local* en maken vaak deel uit van internationale netwerken. Ook gaan festivals vaak strategische allianties aan met de (gesubsidieerde) gezelschappen en ensembles.

Door bij de meerjarig gesubsidieerde festivals met normbedragen te werken is het Fonds erin geslaagd het aantal op peil te houden. We vinden dat het huidige aantal festivals representatief is voor de diversiteit van de podiumkunsten en goed gespreid over Nederland plaatsvindt.

Het Fonds waakt ervoor dat het aantal festivals niet verder daalt. De bescheiden verhoging van het budget voor festivals wordt niet in de eerste plaats aangewend om het normbedrag per festival te verhogen. De hoogte van dit normbedrag is afhankelijk van de omvang. We hebben de definitie van omvang aangescherpt. Niet alleen het aantal dagen en het aantal voorstellingen is bepalend, ook de omzet speelt nu een rol.

Bij de festivals vervangen we de innovatietoeslag door een bijdrage (co-)produceren. Hiermee vergroten we de ruimte voor festivals om bij te dragen aan de totstandkoming van bijzonder en vernieuwend aanbod.

Projectsubsidies

Het Fondsbudget voor projectsubsidies blijft op hetzelfde niveau. Vanaf 2017 maken we in deze regeling geen onderscheid meer tussen disciplines. Deze ontschotting vergroot de flexibiliteit en biedt ruimte voor vernieuwing. Ook komen er meer aanvraagrondes. Zo spelen we in op de behoefte aan ondersteuning van projecten met een kortere voorbereidingstijd. Ook verwachten wij dat voldoende nieuwe makers en instellingen door middel van projectsubsidies de benodigde 'vliegreuven' kunnen maken om op termijn door te stromen naar de meerjarige subsidieregeling. Daarnaast zien wij een generatie makers die niet alleen de artistieke inspiratie dicht bij huis zoekt en vindt, maar daar ook een financieringsmodel op baseert. Met een projectsubsidie-light kunnen we hen vlieghoogte geven en voldoende financiële ruimte om zich als een goede werkgever op te stellen.

Levende podiumkunst bestaat niet zonder de inbreng van levende componisten, librettisten en tekstschrijvers. De regelingen voor compositie en theaterteksten blijven een grote rol spelen bij de dynamiek, doorstroming en innovatie. Het Fonds continueert de middelen die nu beschikbaar zijn en streeft ernaar om deze zoveel mogelijk te verbinden met de andere (project)subsidies.

2.3 BALANS AANBOD EN AFNAME

Zoals al eerder aangegeven: kwaliteitsaanbod kan nog steeds rekenen op een trouw publiek. Het aandeel gesubsidieerde podiumkunst in de Nederlandse schouwburgen en concertzalen is de laatste jaren vrijwel constant gebleven en niet evenredig aan de rijksbezuinigingen gedaald.

Voor de toekomst ligt de sleutel voor een succesvol publieksbereik in effectief partnerschap tussen gezelschappen en presentatieplekken. Het Fonds ziet vitale verbindingen tussen podia en gezelschappen als noodzakelijke voorwaarde voor een gezonde en duurzame toekomst. Via regelingen als de Subsidie Kleinschalige en Incidentele Programmering (SKIP), de Subsidie Reguliere Programmering (SRP) en de Popregeling toont het Fonds zich een partner van de podia.

KEUZES

Programmeringsregelingen

De programmeringsregelingen zijn in 2014 geëvalueerd. Verbeteringen in de regelingen en in het beoordelingsproces lijken vruchten af te werpen. Het budget en de regelingen worden gecontinueerd.

Voor de kleinste podia is er de Subsidie Kleinschalige en Incidentele Programmering (SKIP). Deze podia hebben het vaak moeilijk door bezuinigingen bij gemeenten, maar besluiten desondanks hun activiteiten, soms door de inzet van enthousiaste vrijwilligers, voort te zetten. Met een paar duizend euro subsidie slagen zij erin om het minimale aantal presentaties te organiseren. Vaak worden het zelfs aanzienlijk meer concerten en voorstellingen voor datzelfde bedrag. Het Fonds ziet het belang van deze podia in de keten. Daarom hebben we in 2015 de subsidiebedragen voor de allerkleinste podia verhoogd.

Met de Subsidie Reguliere Programmering (SRP) voor de schouwburgen, vlakkevloerzalen, grotere concertzalen en grote poppodia draagt het Fonds bij aan een zichtbaar netwerk van podia die een sleutelrol vervullen bij het tonen van bijzonder aanbod. Door de beoordeling anders in te richten willen we sterker bijdragen aan het nationale netwerk van kwaliteitspodia.

Pilots voor allianties

Het Fonds krijgt van de minister de regie-opdracht om strategische allianties tussen podia en gezelschappen te onderzoeken en te stimuleren. Wij komen in 2016 met een voorstel voor pilots om de makelaarsrol van podia (en festivals) in relatie tot het gesubsidieerde aanbod en het publiek te onderzoeken en te ondersteunen. Want de monitoring van aanbod en afname is nog meer dan voorheen van groot belang.

Pop

In de popsector wordt naar verhouding nauwelijks gebruikgemaakt van aanbodsubsidies. In plaats daarvan is er een aantal specifieke regelingen voor poppodia en popfestivals om het programmeren van Nederlandse bands te stimuleren. Voor deze sector zijn internationalisering en promotie daarnaast van groot belang.

In 2015 is de deelregeling verruimd. Podia krijgen de ruimte om buiten hun eigen gebouw concerten van Nederlandse bands te programmeren. Zo stimuleren we samenwerkingen, zodat er ander aanbod wordt geprogrammeerd of ander publiek wordt bereikt. Bij gebleken succes zetten we dit experiment voort.

Relatie met gemeentebestuur

De effectiviteit van de regelingen staat onder druk als lagere overheden bezuinigen op hun podia. Het is belangrijk dat deze ontwikkelingen goed worden gemonitord om tijdig te kunnen bijsturen waar dat nodig is. Bij onze programmeringssubsidie gaan we er immers van uit dat gemeenten verantwoordelijkheid dragen voor de financiële risico's die samenhangen met het uitbaten en programmeren van (pop)podia. Als gemeenten dit minder of niet langer doen, dwingt dat podia tot ten minste budgettair neutrale programmering.

Onze programmeringssubsidies, die uit hun aard alleen aanvullend kunnen zijn, verliezen hun effectiviteit als gemeenten zich terugtrekken.

2.4 TALENTONTWIKKELING

Het Fonds signaleert bij jonge makers vaker een Do It Yourself-mentaliteit. Zij kiezen er bewust voor om geworteld in de eigen omgeving te opereren, wars van instituties. In hun voorstellingen komt de verbinding met de eigen omgeving sterk tot uiting. Ook de financiering komt vaak van dicht bij huis, onder meer via modellen als crowdfunding.

Voor de toekomst van de sector is het belangrijk dat deze jonge generatie makers kansen krijgt om het talent op een landelijk en internationaal speelveld te ontwikkelen. Nu al zien we onafhankelijke professionele initiatieven die deze makers begeleiding bieden. Zij ontwikkelen hun talent in de volle beroepspraktijk. Deze groep ontdekt werkenderwijs wat vitale verbinding en maatschappelijk draagvlak betekenen. Het Fonds kan hen ondersteunen bij deze vorm van op eigen benen leren staan.

KEUZES

Regelingen

Talentontwikkeling geldt expliciet als een afgebakende fase van de loopbaan. De Nieuwe Makersregeling legt de regie in handen van de makers van de toekomst. Het budget van de subsidie Nieuwe Makers blijft gelijk. Omdat veel van de meerjarig gesubsidieerden een rol spelen bij de talentontwikkeling on-the-job blijft de bijdrage voor talentontwikkeling voor hen ook na 2016 beschikbaar. Het Fonds zet hiervoor de (tijdelijke) extra middelen in. Het budget om makers te ondersteunen bij de stap naar de grote zaal vervalt in 2017. De rijksoverheid geeft deze opdracht aan de functie productiehuis in de BIS.

Fast Forward

Voor de toptalenten onder de nieuwe artistiek leiders is er sinds 2014 Fast Forward. Met Fast Forward wil het Fonds vitale verbindingen leggen tussen talentvolle makers en buitenlandse partijen, zoals gerenommeerde gezelschappen en belangrijke podia of festivals. Deelnemers werken onder de vleugels van een buitenlandse toptopprofessional aan een project en presenteren het resultaat op internationale podia. Er komt in 2017-2020 geen extra budget, maar het programma loopt wel door na 2016.

Samenwerking

De verantwoordelijkheid voor talentontwikkeling strekt verder dan de organisaties die een beroep doen op de Nieuwe Makersregeling. Het Fonds ziet vele voordelen in samenwerking, ook op het terrein van talentontwikkeling. Samenwerking vergroot de kans op de meest passende begeleiding, zowel artistiek, persoonlijk als zakelijk. Samenwerking zorgt ook voor samenhang tussen productie, presentatie en afzet. Door samen te werken ontstaan er circuits van podia en festivals die de verantwoordelijkheid nemen om het werk van jonge makers te tonen.

In het kader van de pilot voor allianties (zie 2.3) zal het Fonds ook de mogelijkheid onderzoeken om netwerken op te zetten met een kern die verantwoordelijk is voor het verzamelen, delen en borgen van kennis.

2.5 INTERNATIONALISERING

Internationalisering maakt integraal deel uit van de podiumkunstpraktijk en dus van alle regelingen van het Fonds. Bij de meerjarige activiteitensubsidie en de projectsubsidie mag 50 procent van de voorgenomen voorstellingen of concerten in het buitenland plaatsvinden. Coproductie met buitenlandse partners wordt in alle regelingen gestimuleerd. Daarnaast zijn de beleidsonderdelen van het Fonds die zich specifiek op internationalisering richten, onderling samenhangend en zoveel mogelijk complementair aan elkaar.

Realistisch gezien blijft ook wie het goed doet in het buitenland, doorgaans (gedeeltelijk) afhankelijk van publiek geld. Wel versterkt internationalisering de positie van de individuele podiumkunstorganisaties. Ook draagt een internationaal profiel bij aan een grotere zichtbaarheid en betekenis van de Nederlandse podiumkunsten. Voor een duurzame beroepspraktijk in deze sector is de blik over de landsgrenzen dus nodig.

Talent en top

Het Fonds ziet een vitale verbinding tussen talentontwikkeling en internationalisering.

Aandacht voor de talentvolle basis van vandaag is een investering in de internationale top van morgen. Andersom zien wij de internationale top van vandaag als wegbereiders die de internationale presentatieplekken ontginnen waar toekomstig gerijpt talent de vruchten van plukt.

KEUZES

Internationaliseringsregeling

De Regeling Internationalisering, gefinancierd met HGIS -middelen uit de rijksbegroting, wordt in 2016 geëvalueerd. We inventariseren de effecten en kijken daarbij ook welke ontwikkelingen een rol spelen bij toekomstig beleid. De regeling ondersteunt de internationale ambities van makers en uitvoerders en draagt bij aan reflectie op internationaal niveau. De regeling beoogt de internationale uitwisseling en het spelen in meerdere landen te bevorderen. De regeling bestaat in zijn huidige vorm (naast het Snelloket) uit drie onderdelen:

1. Buitenlandse podia en festivals kunnen een aanvraag doen voor een bijdrage in de reis- en transportkosten van een of meerdere producties van Nederlandse gezelschappen.
2. Nederlandse podia en festivals kunnen een aanvraag doen voor een bijdrage in de reis- en transportkosten van een of meerdere (bijzondere) producties van buitenlandse gezelschappen.
3. Een Nederlandse podiumkunstinstantie kan aanvragen voor een internationale samenwerking of coproductie. Binnen dit onderdeel van de regeling kan een aanvraag worden ingediend in het kader van internationale research & development. Internationale uitwisseling en onderzoek staan dan centraal.

Het Fonds blijft de HGIS-middelen vooral inzetten om de excellente top te ondersteunen. Van deze voorbeeldstellende activiteiten gaat een olievlekwerking uit.

Daarnaast is er het Snelloket. Dit stelt het Fonds in staat om bands, groepen en ensembles, zelfs kort voor vertrek, tegemoet te komen in reis- en transportkosten. Deze laagdrempelige regeling speelt in op een toenemende mobiliteit in de sector. Aanvragen komen continu binnen en worden door het subsidiebureau afgehandeld zonder tussenkomst en advies van een externe commissie. De regeling wordt vooral gebruikt door de (pop)muziek. Optredens vinden plaats over de gehele wereld. Het budget voor het Snelloket wordt structureel verhoogd tot € 950.000.

Artistieke uitwisseling

Ooit was het beleid vooral gericht op de export van Nederlands aanbod. Het Fonds koos in 2013 voor een aanpak die meer op internationale uitwisseling en de buitenlandse vraag is gebaseerd. Als dankzij de globalisering in principe de hele wereld het speelveld vormt, zien we dat gelijkwaardige artistieke uitwisseling duurzamere kansen biedt voor de Nederlandse podiumkunsten. Die artistieke uitwisseling kan zich per kunstdiscipline op verschillende, onverwachte plekken in de wereld afspelen. Door deskundige programmeurs van buitenlandse podia en festivals te ondersteunen als zij Nederlandse podiumkunstenaren uitnodigen, komen deze vitale verbindingen gemakkelijker op de juiste plekken tot stand.

Dutch Performing Arts

Na het verdwijnen van het Theater Instituut Nederland (TIN) en het Muziek Centrum Nederland (MCN) in 2013 kreeg het Fonds Podiumkunsten de opdracht een subsidieregeling op te stellen om de internationale promotie van de podiumkunsten te borgen. In de eerste subsidieronde werd een aanzienlijk deel van het beschikbare budget toegekend aan Bureau Promotie Podiumkunsten (BPP). Toen dit halverwege 2013 ophield te bestaan, is in overleg met een representatieve groep gebruikers gekozen voor een bescheiden, maar consequent sturende en structurele regierol van het Fonds Podiumkunsten. Onze programma Dutch Performing Arts voert sinds januari 2015 de promotietaken van de podiumkunsten uit, met als beoogd resultaat: heldere relaties, scherp geformuleerde doelen en een strakke regie. Het programma van Dutch Performing Arts omvat ook het Internationale Bezoekersprogramma. Met Dutch Performing Arts stelt het Fonds zich ten doel contacten tussen Nederlandse makers en buitenlandse afnemers te intensiveren, de interesse bij buitenlandse programmeurs voor Nederlandse podiumkunsten te vergroten en relevante netwerken te creëren.

We gaan met deze netwerken en buitenlandse sleutelfiguren een langjarige samenwerking aan om een duurzame voedingsbodem voor internationale samenwerking en uitwisseling te bewerkstelligen. Programmeurs en 'posten' spelen hierin een belangrijke rol. Het Internationale Bezoekersprogramma, dat zich tot nu toe vooral in Nederland afspeelde, wordt waar mogelijk verplaatst naar de buitenlandse netwerken. Het is de bedoeling om ter plaatse meer interesse te kweken voor de Nederlandse podiumkunsten, zowel in het betreffende land als in omliggende landen. Te denken valt aan een Bezoekersprogramma in Brazilië voor Zuid-Amerikaanse programmeurs. Daarbij richt Dutch Performing Arts de inspanningen specifiek op landen waar sprake is van aantoonbare potentie en bedient het zich van een klein, maar doelmatig instrumentarium. De inspanningen van Dutch Performing Arts richten zich op dit moment voornamelijk op Frankrijk, Duitsland en Engeland. Daarnaast wordt voortgebouwd op de resultaten van de uitwisseling met Brazilië, die sinds 2009 is geïntensiveerd.

Poppromotiebeleid

De popmuziek neemt een bijzondere plek in bij het promotiebeleid. Voor deze discipline geldt veel minder dat wie het goed doet in het buitenland, (doorgaans gedeeltelijk) afhankelijk blijft van publiek geld. Het succes van Nederlandse bands, en daarmee de internationale positie van de Nederlandse popmuziek, is daarom in sterkere mate gebaat bij verruiming van de speelmogelijkheden over de grens. De dynamiek in de popmuziek kent een veel kortere programmeringstijdsboog dan de andere podiumkunstdisciplines. Er wordt daardoor naar verhouding veel minder gebruik gemaakt van de aanbodsusidieregelingen van het Fonds Podiumkunsten. Het ligt dus voor de hand relatief meer te investeren in de internationale promotie van de popmuziek. Met de popsector voert het Fonds Podiumkunsten, samen met het ministerie van OCW, gesprekken om tot heldere afspraken te komen over een integraal internationaal poppromotiebeleid en de rolverdeling daarbij van de belanghebbende partijen. Ook het topsectorenbeleid van de rijksoverheid wordt hierin betrokken.

2.6 CULTURELE DIVERSITEIT

In 2050 is circa 30% van de Nederlandse bevolking van immigrantenafkomst, zowel van binnen als van buiten de Europese Unie, zowel van westerse als niet-westerse afkomst. In een cultureel zo diverse samenleving hoort culturele diversiteit vanzelfsprekend onderdeel te zijn van de podiumkunstenpraktijk. Werken volgens de Code Culturele Diversiteit is een voor de hand liggend handvat om diversiteitsbeleid in de praktijk te brengen.

Zowel aan de kant van het aanbod als aan de kant van de vraag is er op dit punt werk aan de winkel. Het Fonds gaat culturele diversiteit onder makers en de ontwikkeling van programma's voor een cultureel divers publiek intensiever stimuleren. Waar nodig haalt het Fonds drempels weg om een aanvraag in te dienen. We gaan zelf de groepen beter in beeld brengen die we nog niet kennen.

KEUZES

Talentscouts

Het Fonds ziet dat er onder talenten zowel toenemende culturele diversiteit is als voldoende pluriformiteit in wat zij maken. In de komende periode geeft het Fonds regionale talentscouts opdracht om kansrijke initiatieven in het vizier te krijgen. Wij doen dit bij voorkeur samen met collega-fondsen (overheid en privaat). De scouts gaan ook als gidsen fungeren die potentiële aanvragers wijzen op de mogelijkheden bij de verschillende fondsen. Het creëren van vitale verbindingen met publiek en makers van zowel westerse als niet-westerse immigrantenafkomst staat voorop. Deze werkwijze is vergelijkbaar met die van de scouts in ons Fast-Forwardprogramma, gericht op internationalisering.

Beoordeling

Artistieke kwaliteit is een dynamische kwalificatie. Een ander publiek heeft ook een ander oordeel over artistieke kwaliteit. Het Fonds ambieert dezelfde diversiteit in het beoordelingsproces als in de samenleving. Ook de groep adviseurs hoort een goede afspiegeling te zijn van de bevolkingssamenstelling.

3 INSTRUMENTARIUM

De regelingen voor subsidiëring van activiteiten op het gebied van de podiumkunsten zijn onze belangrijkste instrumenten voor het behoud en de ontwikkeling van een artistiek hoogwaardig en divers podiumkunstenaanbod in Nederland. Voor de planperiode 2017-2020 voeren we geen ingrijpende wijzigingen door. Wel passen we regelingen hier en daar aan om de administratieve druk voor aanvragers te verlichten, de gebruiksvriendelijkheid te vergroten en bovenal goed te kunnen blijven inspelen op de artistieke ontwikkelingen in de podiumkunstensector. Artistieke kwaliteit is en blijft ook bij wijzigingen van subsidieregelingen het uitgangspunt.

De subsidies van het Fonds zijn in vier categorieën te onderscheiden:

- voor productie van voorstellingen en concerten;
- voor composities, libretto's en theater teksten;
- voor programmering van podiumkunstuitingen op podia en festivals;
- voor kennismaking met en uitwisseling van podiumkunsten uit Nederland in het buitenland en andersom.

3.1 REGELING MEERJARIGE ACTIVITEITENSUBSIDIE

Doel

De regeling draagt bij aan de ontwikkeling van het kwalitatief hoogwaardig en pluriform aanbod van professionele podiumkunsten in Nederland, met oog voor publieksbereik.

Aanvragers

Producerende instellingen, festivals en concoursen die in de praktijk gedurende een aantal jaren op hoog niveau hebben gefunctioneerd met een herkenbare artistieke signatuur.

Subsidievorm

Een subsidie voor activiteiten gedurende vier jaar. De subsidie bestaat voor festivals en concoursen uit een vast bedrag en voor producerende instellingen uit een basisbedrag en een bedrag per voorstelling. De hoogte van het subsidie is afhankelijk van het type aanbod.

Belangrijkste veranderingen

De regeling is op enkele punten aangepast. Zo is de subsidieperiode verlengd van twee naar vier jaar. Ook nieuw is de invoering van een basisbedrag van € 75.000 en de invoering van de bijdrage voor talentontwikkeling. Het Fonds gaat uit van twee in plaats van drie circuits. Voor festivals is de definitie van de omvang van het festival aangepast door ook de omzet daarbij te betrekken. Ook is er een bijdrage voor (co)produceren toegevoegd.

3.2 REGELING PROJECTSUBSIDIES

Doel

De regeling projectsubsidies speelt een sleutelrol in het op peil houden van de pluriformiteit en dynamiek in het landelijke podiumkunstenbestel. De regeling stimuleert kwaliteit en in samenhang daarmee artistieke innovatie en de ontwikkeling van nieuwe makers.

Aanvragers

Producerende instellingen en individuele makers in alliantie met een instelling die primair is gericht op het produceren of presenteren van podiumkunsten.

Subsidievorm

Een bijdrage voor de (opdracht tot) ontwikkeling en uitvoering of de herneming van een concert of voorstelling. De regeling kent twee vormen met elk een eigen budget:

- *Productiesubsidie voor aanvragers die al enige tijd actief zijn.* We verwachten dat ook in deze planperiode de belangstelling voor deze subsidie groot is. Uit de evaluatie blijkt dat aanvragers tevreden zijn over deze regeling. De extra voorbereidingstijd voor de aanvrager wordt gezien als een investering in kwaliteit, wat ten goede komt aan het maakproces.
- *Subsidie voor producties van nieuwe, talentvolle makers die nog aan het begin staan van hun ontwikkeling in de podiumkunsten.* De subsidie is bedoeld voor het opzetten van een ontwikkeltraject voor een nieuwe maker, dat binnen twee jaar dient te resulteren in een portfolio aan opvoeringen of voorstellingen bij een producerende instelling voor theater, dans, muziektheater en muziek of bij festival- en podiumorganisaties. Buiten Nederland werken is ook mogelijk. Buitenlandse partners die als coproducent fungeren of een presentatieplek bieden, kunnen ook een aanvraag indienen voor subsidiëring vanuit de deelregeling voor nieuwe makers.

Belangrijkste veranderingen

Productiesubsidie

Nieuw is de uitbreiding van het aantal aanvraagrondes en het loslaten van de indeling naar disciplines bij de beoordeling van aanvragen. We zijn van plan om de afhandeling van subsidieaanvragen in 2017 te vereenvoudigen, waarbij we voor wat betreft de procedure onderscheid zullen maken tussen producties op basis van de omvang en het budget.

Subsidie Nieuwe Makers

Het Fonds zet de deelregeling Nieuwe Makers met hetzelfde budget voort. Alleen de subsidie-mogelijkheid voor het spelen van de producties van nieuwe makers in grote zalen komt te vervallen. Hiervoor is ruimte gekomen in de vorm van financiering van een aantal productiehuizen in de landelijke Basisinfrastructuur (BIS).

3.3

SUBSIDIES VOOR COMPOSITIES, LIBRETTO'S EN THEATERTEKSTEN

Doel

De subsidies bevorderen de pluriformiteit in het Nederlandse podiumkunstenaanbod. De werkbijdragen stimuleren de artistieke ontwikkeling van muzikauteurs. De subsidies voor opdrachtverstrekking bieden ruimte voor vernieuwing.

Aanvragers

Professionele componisten, muziek- en theaterauteurs, producerende instellingen en podia.

Subsidievorm

- *Voor composities* kan subsidie worden verstrekt in de vorm van opdrachten of een werkbijdrage.
- *Voor theaterteksten* wil het Fonds in deze periode samen met het Fonds voor de Letteren tot een gezamenlijke regeling komen.

Belangrijkste veranderingen

Per 1 juli 2015 is de nieuwe deelregeling voor compositiesubsidie in werking gesteld.

De muzikauteur kan de werkbijdrage breed inzetten voor alle activiteiten die nodig zijn voor het uiteindelijke resultaat.

Nieuw is de subsidie voor verstrekking van een reeks opdrachten door een instelling. Het Fonds legt de verantwoordelijkheid bij de instelling/opdrachtgever voor wat betreft de afspraken met de muzikauteur(s).

Vanaf 2017 voert het Fonds met het landelijke Fonds voor de Letteren een gezamenlijke subsidieregeling uit voor het schrijven van nieuwe theaterteksten. In 2016 geven we nader invulling aan deze nieuwe regeling.

3.4 PROGRAMMERINGSREGELING

Doel

De regeling draagt bij aan de programmering van pluriform kwaliteitsaanbod op verschillende podia in Nederland en is erop gericht het publieksbereik daarvan te vergroten.

Aanvragers

Theater- en concertzalen en festivals, in vrijwel alle soorten en maten, inclusief poppodia en popfestivals.

Subsidievorm

Er is subsidie beschikbaar voor reguliere en kleinschalige of incidentele programmering van podia, voor programmering van bestaande en nieuwe festivals en voor popprogrammering, -podia en -festivals. Reguliere programmering van podia en programmering van festivals wordt ondersteund met een vast bedrag vooraf. In de overige regelingen geldt een maximumbijdrage achteraf per geprogrammeerd(e) voorstelling of concert.

Belangrijkste veranderingen

Subsidie Reguliere Programmering (SRP)

De criteria van deze regeling zijn per 1 januari 2015 aangepast, zodat een evenwichtigere spreiding van het netwerk van verschillende soorten podia door het land mogelijk is. De toepassing van de criteria is verduidelijkt en de omvang van theater- en concertzalen, vergeleken met die van SKIP-podia, is duidelijker afgebakend.

Subsidie Kleinschalige en Incidentele Programmering (SKIP)

Het Fonds vereenvoudigt de afhandeling van aanvragen van podia in categorie 1 (maximaal € 5.000 subsidie) verder.

Popmuziek

Het Fonds is voornemens om de verruiming in de deelregeling voor de programmeringssubsidie voor podia voor popmuziek bij voldoende succes voort te zetten. Podia krijgen de ruimte om buiten hun eigen gebouw concerten van Nederlandse bands te programmeren. Dit vergroot de flexibiliteit van podia en biedt kansen voor programmering van aanbod dat in eigen huis niet mogelijk is. De mogelijkheid voor subsidie van incidentele popconcerten wordt herijkt. Voor een deel van de gebruikers is een aanvraag van de SKIP mogelijk passender.

Festivals

Vanaf 2017 hanteert het Fonds één deelregeling voor de programmering van zowel bestaande als nieuwe festivals. De bestaande regeling voor programmering van nieuwe festivals wordt beëindigd.

3.5 INTERNATIONALISERINGSREGELING

Het Fonds heeft een internationaliseringsregeling, waarin de volle breedte van het internationale spectrum (import, uitwisseling, export) samenkomt. De internationaliseringsregeling wordt in 2016 geëvalueerd, volgend op de algemene evaluatie van het internationaal cultuurbeleid door de ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en Buitenlandse Zaken.

Doel

De regeling vergroot de speelmogelijkheden en de zichtbaarheid van Nederlandse kunst en cultuur in het buitenland, en stimuleert kwaliteit en innovatie door internationale uitwisseling, coproductie en de presentatie van toonaangevend aanbod uit het buitenland.

Aanvragers

Nederlandse ensembles, gezelschappen en podia, buitenlandse podia en festivals.

Subsidievormen

De regeling internationalisering is gericht op:

- *Bijzondere buitenlandse programmering in Nederland*: het Fonds verstrekt bijdragen aan internationale reis- en transportkosten.
- *Uitwisseling*: het Fonds verstrekt bijdragen in de vorm van honoraria, internationale reis-, transport- en verblijfkosten.
- *Grants for Dutch presentations abroad*: aanvraagmogelijkheid voor buitenlandse podia en festivals die Nederlands podiumkunstaanbod willen presenteren. Het Fonds verstrekt bijdragen in de vorm van internationale reis- en transportkosten.
- *Snelloket*: aanvraagmogelijkheid voor tegemoetkoming in de internationale reis- en transportkosten voor Nederlandse gezelschappen en ensembles die een buitenlandse tournee maken. Het Fonds continueert het Snelloket, bedoeld voor eenvoudige aanvragen die zonder tussenkomst van een adviescommissie in relatief korte tijd kunnen worden behandeld. Het loket blijkt vooral voor popaanbod dat productioneel niet wordt gesubsidieerd, in een behoefte te voorzien.

Belangrijkste veranderingen

De focus ligt meer op de bijdrage aan uitwisseling en samenwerking van de artistieke ontwikkeling van de Nederlandse podiumkunsten. De *grants* zijn een relatief nieuw instrument. In de evaluatie wordt de effectiviteit van deze subsidievorm beoordeeld. Het Fonds bepaalt aan de hand van de uitkomsten of en hoe deze aanpak wordt voortgezet. Als de evaluatie daartoe aanleiding geeft, werken we overige aanpassingen in de regeling uit.

3.6 PRIJZEN

Doel

Prijzen zijn een investering in het talent dat zorgt voor vernieuwing van het artistieke podiumkunstenaanbod in Nederland.

Laureaten

Excellente musici respectievelijk componisten.

Prijzen

De Nederlandse Muziekprijs is de hoogste onderscheiding die het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen uitreikt aan een musicus werkzaam in de klassieke muziek. De Adviescommissie Nederlandse Muziekprijs is ondergebracht bij het Fonds en bereidt de toekenning van deze prijs voor. De prijswinnaars ontvangen onder meer een persoonlijk muzikaal ontwikkelingstraject, dat hen de gelegenheid biedt om samen te werken met de beste musici in binnen- en buitenland.

De Matthijs Vermeulenprijs is de belangrijkste Nederlandse compositieprijs, vernoemd naar de in 1967 overleden symfonisch componist. Het Fonds stelt deze prijs tweejaarlijks beschikbaar aan een Nederlandse componist die naar het oordeel van een jury een bijzonder werk heeft gecomponeerd op het terrein van de hedendaagse muziek.

4 BEOORDELINGSCRITERIA EN -PROCEDURE

Het Fonds hanteert een basisset van beoordelingscriteria. Deze set ligt aan de basis van de meerjarige activiteitensubsidie en de productiesubsidie, die samen de ruggengraat van het Fonds vormen.

Het gaat om deze criteria:

- artistieke kwaliteit;
- bijdrage aan pluriformiteit;
- ondernemerschap;
- geografische spreiding.

Bij de andere regelingen worden deze criteria ofwel rechtstreeks toegepast ofwel vertaald naar een concreter criterium, toegespitst op het doel van de specifieke regeling. Zo wordt bij werkbijdragen aan muzikauteurs de 'ondernemende houding' van de aanvrager getoetst en bij de Subsidie Reguliere Programmering (SRP) 'de artistieke positie van de aanvrager'.

Daarnaast worden soms specifieke criteria toegevoegd die een uitdrukking zijn van de doelen waarop de betreffende regeling is gericht. Zo kijken we bij de programmeringsregeling naar de 'inbedding in de omgeving' en bij de regeling internationalisering naar de 'betekenis van de presentatie voor de te presenteren instelling'.

4.1 EFFICIËNTE ADVISERING

De behandeling van aanvragen is een samenspel tussen de medewerkers en de adviseurs van het Fonds. De Fondsmedewerkers zijn het eerste aanspreekpunt voor aanvragers. Zij adviseren en begeleiden aanvragers bij het kiezen van de juiste subsidie, analyseren ingediende aanvragen en bereiden de behandeling door de adviescommissie voor. De medewerkers schrijven de adviesteksten op basis van de bespreking in de adviescommissie.

Adviseurs toetsen de aanvragen aan de criteria uit de betreffende regeling. Daarbij gaat het natuurlijk over de artistieke kwaliteit, maar adviseurs hebben ook kennis van andere aspecten, zoals ondernemerschap. Waar mogelijk scheidt het Fonds kaders voor de beoordeling, die de adviescommissie ondersteunen bij het geven van een oordeel. Bij criteria met een meer feitelijk karakter, zoals de bijdrage aan spreiding, ontwikkelt het Fonds hulpmiddelen voor de advisering. Het doel is een goede balans tussen de kwaliteit van advisering en een efficiënte besluitvorming. Bij een aantal regelingen waarin het om relatief kleine bedragen gaat, vindt vanwege de efficiency geen advisering plaats. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het Snelloket en bij een aantal regelingen voor popmuziek.

Adviseurs

Het Fonds werkt met een grote pool adviseurs, die zich in wisselend commissieverband buigen over de subsidieaanvragen. Deze pool bestrijkt een breed spectrum aan expertise, zodat voor elke subsidieregeling en elke ronde een passende adviescommissie kan worden samengesteld. Regelmatig worden via advertenties geïnteresseerden opgeroepen om zich aan te melden als adviseur. Bij de selectie laat het Fonds zich bijstaan door een externe selectiecommissie.

Adviseurs worden voor drie jaar benoemd, met de mogelijkheid van verlenging met drie jaar. Bij de samenstelling van de adviescommissie wordt steeds gezocht naar een evenwicht tussen stabiliteit en vernieuwing. De omvang van onze adviseurspool voorkomt dat op steeds dezelfde adviseurs een beroep wordt gedaan. Het regelmatig rouleren van adviseurs draagt bij aan kennisdeling en een open benadering van aanvragen.

4.2 TRANSPARANT EN DESKUNDIG

Vanwege de centrale rol die het Fonds heeft bij het verdelen van de subsidies in de podiumkunsten, is er veel aandacht voor de wijze waarop wij dat doen. In 2015 bepaalde de Raad van State dat aanvragers het recht hebben om aanvragen van concurrerende aanvragers in te zien.

Een open, transparante, eerlijke werkwijze is wat ons betreft ook een kwestie van maatwerk. Het Fonds blijft oog hebben voor de belangen van individuele aanvragers. Bij de meerjarige subsidies maakt het Fonds alle adviezen openbaar vanwege het grote belang dat deze vertegenwoordigen. Bij adviezen over individuele aanvragen zijn we terughoudend met openbaarmaking.

Het Fonds ontwikkelt continu kennis voor een zo goed mogelijke beoordeling van de aanvragen. Ook in de komende beleidsperiode staat het voortbouwen aan de deskundigheid van het bureau en het scheppen van heldere beoordelingskaders weer hoog op de agenda. De combinatie van deskundigheid en diversiteit in adviescommissies is voor de komende periode een belangrijk aandachtspunt. Eerder in dit beleidsplan (zie 4.1) is opgemerkt dat de adviseurspool een goede afspiegeling van de samenleving dient te zijn. Daarnaast dienen adviseurs kennis te hebben van de ins en outs van de podiumkunsten. Het gezag van het Fonds is immers voor een belangrijk deel afhankelijk van de deskundigheid waarmee oordelen worden gegeven.

5 COMMUNICATIE EN DIALOOG

Het Fonds hecht grote waarde aan communicatie en dialoog met het culturele veld en de samenleving. Aanspreekbaarheid, klantvriendelijkheid en transparantie in visie, beleid, procedures en besluiten staan hoog in het vaandel. Het Fonds neemt het initiatief in het (beleids-) debat over onderwerpen die aansluiten bij onze missie. Uit dienstverleningsonderzoek in 2014 blijkt dat onze omgeving het Fonds ervaart als een professionele, publieke subsidieverstrekker met betrokken medewerkers, goede aanvraagprocedures en heldere communicatie over verwachtingen. Open, actieve communicatie blijft belangrijk, ook om het draagvlak voor subsidiëring van de (podium)kunsten te versterken.

De primaire doelgroepen van het Fonds zijn de (potentiële) aanvragers in de podiumkunsten. De tweede belangrijke doelgroep wordt gevormd door de overheid, brancheorganisaties, collega-fondsen, het kunstvakonderwijs en de (inter)nationale media. Raad van Toezicht, adviseurs en medewerkers worden via onze interne communicatie geïnformeerd.

Het Fonds is zichtbaar binnen de podiumkunstensector, onder andere door bijeenkomsten te organiseren, deel te nemen aan panels en discussies en gastcolleges te geven. Het Fonds komt regelmatig in de media, met berichtgeving over eigen initiatieven (prijzen, subsidietoekenningen) of met interviews, quotes en meningen over actuele onderwerpen in de sector.

5.1 DOELEN EN STRATEGIE

Om te komen tot een effectieve communicatie heeft het Fonds de volgende doelstellingen geformuleerd, voorzien van een beknopte toelichting op de strategie die we daarbij hanteren.

- *Informeren over subsidiemogelijkheden en procedures:* het Fonds biedt heldere berichtgeving over subsidies, sluitingsdata en praktische informatie. Online publiceren we voorbeeldprojecten waar aanvragers zich aan kunnen spiegelen.
- *Zorgen voor meer nieuwe aanvragers (ook van cultureel diverse afkomst):* Fondsmedewerkers geven gastcolleges op relevante opleidingen. We zoeken nieuwe kanalen om meer makers van cultureel diverse afkomst te bereiken.
- *Verantwoording afleggen over de besteding van publiek geld:* we publiceren alle toekenningen online en in de jaarverantwoording.
- *De bekendheid en reputatie van het Fonds vergroten en versterken:* we vertellen wat het Fonds doet, vooral door het Fondsgesubsidieerde aanbod onder de aandacht te brengen. Wij vragen instellingen actief te communiceren dat zij subsidie ontvangen van het Fonds.
- *De positie van het Fonds in het veld versterken:* we benoemen onze toegevoegde waarde ten opzichte van de Basisinfrastructuur, andere cultuurfondsen en private fondsen en laten zien met wie we samenwerken.
- *Meer communicatie en interactie met Fondsgesubsidieerde organisaties en stakeholders:* we vragen informatie op bij gesubsidieerde instellingen en publiceren die via onze eigen kanalen. We initiëren het debat.
- *Vergroten van bekendheid van overige Fondsactiviteiten en -initiatieven, zoals prijzen, bijeenkomsten, debatten, colleges:* we betrekken onze stakeholders hierbij en werken samen met media voor berichtgeving.

5.2 COMMUNICATIEMIDDELEN

Online

Het belangrijkste communicatiemiddel van het Fonds is www.fondspodiumkunsten.nl. We sturen op online statistieken en vindbaarheid. Social media worden strategisch ingezet. Onze digitale nieuwsbrief komt gemiddeld tien keer per jaar uit.

De aanvraagformulieren, beschikkingen en adviezen zijn onze belangrijkste communicatiemiddelen met de aanvragers. Het beleidsplan, het jaarverslag en diverse brochures hebben als voornaamste doel informatieverstrekking en zichtbaar maken wat we doen en waarom we dat doen. We adverteren incidenteel, vooral voor de regelingen voor internationalisering en het programma Dutch Performing Arts.

Offline

Bij bijeenkomsten, debatten en lezingen, colleges, speeddates en spreekuur wisselen we vooral informatie uit en komen we op een laagdrempelige manier in direct contact met de doelgroep.

Bij belangrijke momenten sturen we pers berichten of benaderen we de pers. Daarnaast wordt het Fonds regelmatig gevraagd om te reageren op ontwikkelingen in de podiumkunstensector.

Internationale communicatie

Met de internationale regelingen en activiteiten vergroot het Fonds de zichtbaarheid van de Nederlandse podiumkunsten en dragen we bij aan een sterker cultureel imago van Nederland. De communicatie over onze internationale activiteiten is voor een groot deel gericht op de internationale professionals en de pers. Wij maken daarbij gebruik van Engelstalige middelen, waaronder social media.

Interne communicatie

Interne communicatie is gericht op het vergroten van de deskundigheid en betrokkenheid van de medewerkers en het versterken van de cohesie in de organisatie, zodat wij onze externe stakeholders van dienst kunnen zijn. Voor interne communicatie gebruiken we intranet, informatieve bijeenkomsten, diverse overleggen, opfriscursussen en (bij)scholing en e-mail.

6 ORGANISATIE

Het Fonds Podiumkunsten is in de voorgaande periode heringericht om de omvang van de organisatie af te stemmen op het budget en het takenpakket. Het Fonds Podiumkunsten is een van de grootste cultuurfondsen van Nederland. Met circa 50 medewerkers (circa 40 fte) zijn we verantwoordelijk voor de besteding van 46 miljoen euro aan publieke middelen. Een veranderend podiumkunstenlandschap betekent ook dat we in de eigen organisatie mee veranderen. Het Fonds streeft naar een goed evenwicht tussen inhoudelijke kennis van de verschillende disciplines en een brede blik op actuele ontwikkelingen.

In de komende periode geeft het Fonds dan ook prioriteit aan kennisontwikkeling in eigen huis, zowel in de diepte als in de breedte. Met het verdwijnen van de indeling naar disciplines bij de productiesubsidies bekijken we opnieuw hoe we kunnen samenwerken en hoe we het hoge niveau dat we in onze prestaties nastreven, kunnen vasthouden.

6.1 DIVERSITEIT BIJ HET FONDS

Paragraaf 2.6 van dit plan beschrijft de uitgangspunten voor culturele diversiteit bij instellingen. Het Fonds wil op dit vlak een voorbeeldfunctie vervullen door recht te doen aan zowel de maatschappelijke, demografische realiteit als aan veranderingen in de podiumkunsten. Een interne werkgroep heeft onze organisatie doorgelicht met de Code Culturele Diversiteit in de hand. Duidelijk is dat er werk aan de winkel is. Daarom geven we prioriteit aan het stimuleren en realiseren van culturele diversiteit binnen onze organisatie.

Het Fonds heeft niet de ruimte om in omvang te groeien. Toch is het onze ambitie om een divers(er) personeelsbestand te realiseren in alle lagen van de organisatie. Dit doen we enerzijds door kennis bij bestaande medewerkers te vergroten en anderzijds door bij vacatures actief medewerkers te werven met een cultureel diverse achtergrond en dito kennis. Verder werken we aan verbreding en verdieping van onze inhoudelijke kennis op het gebied van diversiteit en een cultureel divers aanbod.

6.2 INTEGRITEIT EN ONTWIKKELING

Andere speerpunten zijn integriteit, ontwikkeling en doorstroming. Onze omgeving associeert integriteit doorgaans met de advisering over aanvragen. Dit onderwerp staat dan ook hoog op onze agenda. Het Fonds heeft vanzelfsprekend ook buiten de adviseringskaders oog voor integer handelen. Aangezien onze medewerkers flexibeler gaan werken en hun taakgebied wordt verbreed, wordt persoonlijke integriteit nog belangrijker. In 2016 starten we met een traject om het bewustzijn rondom integriteit te vergroten. Doel is dat wat nu veelal impliciet is, expliciet te maken.

Het Fonds ziet zichzelf als onderdeel van de culturele sector. Door te investeren in de kwaliteit van medewerkers dragen we actief bij aan een goede, gezonde sector. De ontwikkeling van medewerkers via opleidingen en cursussen heeft blijvend prioriteit. Ook als werkgever nemen we onze verantwoordelijkheid en investeren we in de kwaliteit van het eigen functioneren via gerichte cursussen en trainingen. Zo hebben staf en ondersteunend personeel in de afgelopen periode hun Engelse spreek- en schrijfvaardigheden vergroot en een argumentatietraining gevolgd. Tijdens informele bijeenkomsten wisselen we kennis over ontwikkelingen uit en delen we ervaringen met elkaar. Het Fonds moedigt medewerkers bovendien aan om zich persoonlijk te ontwikkelen door bijscholing en coaching.

6.3 GOVERNANCE EN BEHEER

Open, transparant en inzichtelijk zijn kernbegrippen in het functioneren van het Fonds Podiumkunsten. Op deze punten wil het Fonds het goede voorbeeld geven. Vaste waarden in ons beleid zijn de Governance Code Cultuur die voor alle culturele instellingen geldt, de Code of Conduct van de gezamenlijke cultuurfondsen en de Code Culturele Diversiteit. Ons jaarverslag bevat een apart deel waarin de Raad van Toezicht zijn werkwijze toelicht. Over nevenfuncties, competenties en achtergronden leggen we zo helder mogelijk verantwoording af. Culturele diversiteit heeft prioriteit in deze planperiode. Hiervoor geldt dat we ook zelf graag leren van anderen.

Het Fonds speelt voortdurend in op de veranderende eisen die worden gesteld aan governance en beheer. In de komende periode bekijken we waar verbetering mogelijk is. Met onze omgeving en intern voeren we doorlopend het inhoudelijke gesprek over rollen en verantwoordelijkheden. Op deze wijze hopen we ook anderen te inspireren.

6.4 SAMENWERKING CULTUURFONDSEN

Nederland heeft zes landelijke publieke cultuurfondsen die relatief op afstand van de politiek uitvoering geven aan het kunst- en cultuurbeleid van de rijksoverheid. Samen voeren zij beleid uit dat een groot deel van de rijksgesubsidieerde kunst en cultuur betreft. Om dynamiek en vernieuwing mogelijk te blijven maken zijn de cultuurfondsen de afgelopen jaren meer gaan samenwerken. De komende beleidsperiode intensiveren we de samenwerking op tal van terreinen en stemmen we de monitoring en verantwoording van ons instrumentarium verder op elkaar af. Bijlage 1 van dit plan vormt een toelichting op de beoogde samenwerking van de cultuurfondsen.

7 VERANTWOORDING EN MONITORING

De kwaliteit en effectiviteit van het werk zijn voor het Fonds Podiumkunsten van groot belang. Regelmatig evalueren we de effectiviteit van regelingen. Om te kunnen monitoren zijn correcte en objectief vergaarde gegevens nodig over de door het Fonds gesubsidieerde instellingen en over de podiumkunsten in Nederland in brede zin. Door de digitalisering van het subsidieproces is het gemakkelijker geworden om objectiviteit te waarborgen. Alle aanvragen zijn te volgen: van ontvangst tot en met besluit, van honorering tot en met verantwoording.

Op basis van prestaties van gesubsidieerde instellingen kunnen we de effectiviteit van de subsidieregelingen analyseren. In 2014 heeft de visitatiecommissie de wijze waarop we vormgeven aan onze evaluaties van de regelingen positief beoordeeld.

7.1 EXTERN ONDERZOEK

Evaluaties door onafhankelijke, externe onderzoekers schragen het beleid van het Fonds. Voorwaarden voor deze evaluaties zijn een goede onderzoeksopzet, een onafhankelijk team van onderzoekers en een begeleidingscommissie waarin het veld breed is vertegenwoordigd. Dit zorgt voor een goede inbedding en voorkomt 'blinde vlekken'. We blijven onderzoek zo opzetten dat resultaten relatief eenvoudig kunnen worden vertaald naar onze subsidie-mogelijkheden en onze werkwijze. De uitkomsten van onderzoek zijn altijd openbaar en staan op de website van het Fonds. In 2013 en 2014 zijn de programmeringsregeling en de regelingen voor projectsubsidies en componeren op deze manier geëvalueerd. Deze regelingen zijn vervolgens op basis van de uitkomsten aangepast.

Kwantitatief en kwalitatief onderzoek

In de evaluaties combineren we kwantitatieve en kwalitatieve aspecten. De kwantitatieve analyse is belangrijk om de effectiviteit van regelingen te bepalen. Regelingen sturen echter ook op zaken die minder gemakkelijk meetbaar zijn. Daarom hechten we aan kwalitatief onderzoek naar hoe onze gebruikers de werking van onze regelingen ervaren. Verder besteden we in evaluaties aandacht aan gebruiksvriendelijkheid. Het Fonds probeert de administratieve last voor het veld zoveel mogelijk te beperken.

Toepassing uitkomsten

De komende jaren willen we nog sneller en effectiever inzicht krijgen in de effecten van onze meerjarige subsidies. Toegankelijke prestatiegegevens vormen daarvoor de sleutel. Zo heeft de Erasmus Universiteit de meerjarige regeling voor 2013 en 2014 kwantitatief geanalyseerd. De uitkomsten boden ons inzicht in de uitwerking van de gewijzigde regeling meerjarig gesubsidieerden.

Als we evalueren, kijken we niet alleen terug, maar ook vooruit. We anticiperen op ontwikkelingen en kijken hoe die de effectiviteit van regelingen kunnen beïnvloeden. Zo zijn ontwikkelingen bij gemeenten van grote invloed op onze programmeringsregeling. Anticiperen stelt ons in staat om vanuit een breed perspectief optimaal samen te werken met andere partijen. Naast uitgebreide externe evaluaties voeren we kleinere interne evaluaties uit. Het Fonds licht alle subsidieregelingen eens per vier jaar door.

7.2 REFLECTIE EN EVALUATIE

Visitatie

Alle landelijke cultuurfondsen worden eens in de vier jaar beoordeeld door een externe visitatiecommissie. In 2014 heeft bij het Fonds het tweede visitatietraject plaatsgevonden. De visitatiecommissie oordeelde dat het Fonds zich met gepaste afstand positioneert tot het ministerie van OCW en de cultuursector. Verder was de visitatiecommissie positief over ons beleid en onze interne organisatie.

De commissie kwalificeert het Fonds als een zelfbewuste, lerende organisatie met een open en transparante bedrijfscultuur, die de kwaliteiten van alle medewerkers benut voor beleids- en organisatieontwikkeling. In de beoordeling komen onze medewerkers als gemotiveerd naar voren. De commissie signaleert ook dat het Fonds Podiumkunsten diversiteit tot uitvoering brengt in het Fondsbeleid.

Aandachtspunten voor de komende jaren zijn de borging van ruimte voor vernieuwing binnen de kunstvormen, het alert zijn op ongewenste neveneffecten van nieuwe regelingen, de interne reflectie op integriteit en op de gehanteerde peer review en de relaties met het kunstvakonderwijs. Deze punten zijn - voor zover van toepassing - geïntegreerd in dit beleidsplan.

Zelfevaluatie

Het Fonds beoordeelt het eigen functioneren ook via zelfevaluatie, onder meer door interne terugblikken na elke subsidieronde, monitorgesprekken met meerjarig gesubsidieerden en externe evaluaties. Daarnaast hebben we in de afgelopen periode voor het eerst een dienstverleningsonderzoek gedaan. Hierbij zijn alle instellingen ondervraagd die in 2012 en 2013 subsidie bij het Fonds hebben aangevraagd. Dit onderzoek wordt herhaald om de resultaten te kunnen vergelijken en als bouwsteen voor zelfevaluatie. Alle medewerkers van het Fonds worden bij de zelfevaluatie betrokken. Deze vormen van reflectie dragen bij aan het kwaliteitsbeleid.

7.3 VERANTWOORDING

Het Fonds besteedt veel aandacht aan het formuleren van heldere en waar mogelijk meetbare doelstellingen voor de diverse regelingen. Deze doelstellingen staan centraal bij de evaluaties van regelingen. In de vorige periode hebben we op dit punt flink vooruitgang geboekt. Door de digitalisering van het hele subsidieproces beschikken we over veel meer data. Het slimmer inrichten van formulieren en het digitaliseren van de verantwoordingen heeft de bruikbaarheid van onze gegevens eveneens flink vergroot. Daarmee is er een gezonde basis voor de periode 2017-2020.

Het Fonds biedt via de jaarlijkse verantwoording inzicht in de uitwerking van de strategische doelstellingen, zoals die zijn verwoord in paragraaf 1.1 van dit beleidsplan. De belangrijkste indicatoren zijn:

- de mate van spreiding over Nederland van standplaats en/of speelbeurten per regeling;
- de mate van pluriformiteit van verschijningsvormen bij de toekenningen aan disciplines en genres;
- de voortgang in talentontwikkeling en nieuw werk aan de hand van aantal en omvang in toekenningen en een kwalitatieve beschrijving van het type toekenningen;
- versterken van de relatie tussen vraag en aanbod en het ondernemerschap.

We vinden het belangrijk om de consequenties van ons beleid gedurende langere tijd te volgen. Daarom proberen we in onze regelingen gedurende langere tijd op dezelfde doelstellingen te sturen. En tegelijk monitoren en verantwoorden we consequent de uitkomsten. We zullen deze werkwijze in de komende periode vasthouden.

7.4 MONITOR PODIUMKUNSTEN

De opdracht van het Fonds Podiumkunsten is bij te dragen aan de versterking van de maatschappelijke impact van de podiumkunsten. Daarvoor hebben we de Monitor Podiumkunsten ontwikkeld. Het ministerie van OCW heeft een afgeleide versie ontwikkeld voor BIS-instellingen, de BIS-monitor. Hiermee kunnen meerjarig gesubsidieerde instellingen hun activiteiten en de artistieke waarde ervan onderbouwen. Gebruik van de Monitor Podiumkunsten is vrijwillig en vergelijkbaar met de 360-gradenfeedbackmethode. Om ervoor te zorgen dat de Monitor voortdurend wordt verbeterd, onderzoekt het Fonds of dit instrument kan worden overgedragen aan een externe partij.

8 BEGROTING

8.1 GEMIDDELDE BEGROTING 2017-2020

	euro's	euro's
Baten		
Directe opbrengsten: lager vastgestelde subsidies		300.000
Subsidie OCW	44.486.000	
Projectsubsidie HGIS	1.072.000	
Totaal subsidies / bijdragen	<u> </u>	<u>45.558.000</u>
Totaal baten		45.858.000
Lasten		
Apparaatskosten		
Beheerlasten personeel	3.191.325	
Beheerlasten materieel	1.194.675	
Totaal beheerlasten	<u> </u>	4.386.000
Beleidsinstrumenten personeel	240.000	
Beleidsinstrumenten materieel	1.330.000	
Totaal beleidsinstrumenten	<u> </u>	<u>1.570.000</u>
Totaal Apparaatskosten		5.956.000
<i>Activiteitenlasten</i>		
Meerjarige activiteitenregeling	25.400.000	
Projectenregeling	7.500.000	
Programmeringsregeling	4.530.000	
Internationalisering	950.000	
Internationalisering HGIS	1.072.000	
Overige subsidies	150.000	
Totaal activiteitenlasten	<u> </u>	<u>39.602.000</u>
Totaal lasten		45.558.000
Exploitatieresultaat		300.000
Percentage apparaatskosten		13,07%

8.2 TOELICHTING OP DE BEGROTING

Basis voor deze begroting is het beleidskader van het ministerie van OCW in de brief van 30 oktober 2015. De bedragen in deze begroting wijken op een aantal onderdelen beperkt af van de in het beleidskader genoemde bedragen. Dit is vooral het gevolg van aanwending voor taken die niet apart zijn opgenomen in het beleidskader, maar wel onderdeel zijn van het takenpakket. Het gaat onder meer om de Nederlandse Muziekprijs en de Matthijs Vermeulen Prijs.

Het begrotingsmodel is gewijzigd ten opzichte van de periode 2013-2016. De nadruk ligt nu op apparaatskosten in plaats van op beheerslasten. Apparaatskosten zijn kosten in het kader van beleidsondersteunende activiteiten. Bij het Fonds Podiumkunsten betreft dit alle niet-subsidiekosten. Voor het grootste deel bestaan deze kosten nog steeds uit beheerslasten, maar bijvoorbeeld ook de kosten van het programma Dutch Performing Arts vallen onder de apparaatskosten. Voorheen werden deze als activiteitenlasten gerubriceerd.

De begrote beheerslasten sluiten aan bij de in de kaderbrief opgenomen bedragen, waarin de apparaatskostenkorting die door het Kabinet Rutte II is doorgevoerd, is verwerkt. Vergelijken met de voorgaande periode is lastig omdat het programma Dutch Performing Arts pas halverwege die periode is opgestart. Verder geldt dat in de eerste twee jaar van de vorige periode de financiële gevolgen van de reorganisatie als gevolg van de bezuinigingen van het kabinet Rutte I doorliepen.

Voor de periode 2013-2016 komen de apparaatskosten globaal uit op 10,6 procent, terwijl ze op de begroting 2017-2020 circa 13,1 procent bedragen. Deze stijging wordt als gezegd vooral veroorzaakt door Dutch Performing Arts.

Ingetrokken subsidies

Met ingang van 2014 geldt dat de ontvangsten uit ingetrokken subsidies niet meer als baten (ten gunste van de eigen reserves) mogen worden geboekt, maar terugvloeien naar de beschikbare middelen voor (nieuwe) activiteiten (activiteitenlasten en apparaatskosten). Als er in 2017-2020 sprake is van ingetrokken subsidies en daarmee extra middelen, worden deze middelen primair ingezet om subsidieplafonds te verhogen bij regelingen waar de grootste druk op staat.

Baten

De vermelde bedragen voor structurele subsidie en HGIS zijn bepaald door OCW. Rentebaten worden niet meer begroot, gezien de historisch lage rentestanden. De baten uit lager vastgestelde subsidies worden jaarlijks toegevoegd aan het Bestemingsfonds OCW.

Lasten: apparaatskosten

De begrote beheerslasten komen uit op € 4,4 miljoen en zijn globaal gelijk aan het huidige niveau. De personele lasten van beleidsinstrumenten hebben betrekking op het programma Dutch Performing Arts. Ook de materiële lasten van beleidsinstrumenten hebben vooral betrekking op Dutch Performing Arts (€ 1.060.000). Andere materiële lasten betreffen uitvoeringskosten van de Nederlandse Muziekprijs en de Matthijs Vermeulen Prijs (€ 10.000), onderzoeken en evaluaties van regelingen (€ 250.000) en samenwerking met andere cultuurfondsen (€ 10.000).

Activiteitenlasten

De grootste post betreft de meerjarige activiteitenregeling. Deze bedraagt € 25,4 miljoen.

Dit bedrag sluit aan bij de inmiddels vastgestelde subsidieplafonds voor deze regeling.

De andere subsidiebudgetten zijn als volgt verdeeld:

	euro's
Meerjarige activiteitsubsidies	25.400.000
Projectsubsidies	
Productiesubsidies	4.650.000
Nieuwe makers	1.500.000
Opdrachten compositie en libretto	750.000
Werkbijdrage muzikauteurs	450.000
Opdrachten theaterteksten	150.000
TOTAAL	7.500.000
Programmering podia en festivals	
SRP	1.500.000
SKIP	1.200.000
Bestaande festivals	1.000.000
Popmuziek	830.000
TOTAAL	4.530.000
Internationalisering	
Snelloket	950.000
HGIS	1.072.000
TOTAAL	2.022.000
<i>Lasten – activiteiten – overige activiteiten</i>	
Overige subsidies	
Prijzen (Nederlandse Muziekprijs, Matthijs Vermeulen Prijs)	50.000
Discretionair budget	100.000
TOTAAL	150.000

BIJLAGE

SAMENWERKING CULTUURFONDSEN

Deze paragraaf is een coproductie van de zes publieke cultuurfondsen. Hij is terug te vinden in de beleidsplannen van het Fonds voor Cultuurparticipatie, het Fonds Podiumkunsten, het Mondriaan Fonds, het Nederlands Filmfonds, het Nederlands Letterenfonds en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie.

De cultuurfondsen zijn opgericht om de sturing op de hoofdlijnen van het cultuurbeleid te versterken door het te ontlasten van een gedetailleerde bemoeienis met (artistiek)inhoudelijke beoordelingen en beslissingen. Bij de cultuurfondsen is daarmee een groot deel van de rijksgesubsidieerde kunst en cultuur belegd, naast de Basisinfrastructuur (BIS) die rechtstreeks onder de verantwoordelijkheid valt van het ministerie van OCW. In deze rolverdeling - waarin het primaat van de politiek vooropstaat - zijn de fondsen niet alleen deskundig uitvoerder, maar ook belangrijk initiatiefnemer en beleidsvoorbereider op hun terrein. Inhoudelijke kennis speelt hierbij een prominente rol, maar ook de relatieve afstand waarmee de fondsen als zelfstandige bestuursorganen tot de politiek en het cultuurbeleid staan.

Een bloeiend cultureel leven gaat om meer dan alleen het spectaculaire, het gekende en het gevestigde. Het gaat ook om het ondersteunen van het nog niet gekende, het nog niet gevestigde, van interessante initiatieven die een andere artistieke taal willen spreken en/of die alternatieve manieren hebben gevonden om het

publiek te bereiken. Deze dynamiek stimuleert innovatie van het culturele leven. Een gezonde doorbloeding staat sinds de bezuinigingen, die in 2013 ingingen, echter onder druk.

Juist door hun relatieve afstand kunnen fondsen binnen het Nederlandse cultuurbeleid vorm en inhoud geven aan een dynamische wisselwerking tussen beleid en praktijk. Het belang van deze relatief onafhankelijke positie voor het kunstenveld werd benadrukt door de visitatiecommissie cultuurfondsen 2014.

De fondsen hebben de afgelopen jaren hun onderlinge samenwerking versterkt om hun effectiviteit verder te vergroten. Daarmee sluiten zij aan bij de aanbeveling van de visitatiecommissie cultuurfondsen en het verzoek van de minister van OCW om de samenwerking waar mogelijk verder te intensiveren.

De fondsen hebben oog voor de precaire situatie in het veld van kunst en cultuur. Na de drastische bezuiniging is het stof nog niet neergedaald. Instellingen zijn gedwongen met veel minder middelen te werken of te sluiten en hetzelfde geldt voor makers. Fondsen proberen waar mogelijk de fijnmazige infrastructuur die het Nederlandse cultuurstelsel kenmerkt, intact te houden en te versterken.

Gedegen sectoranalyses zoals voorheen door de Raad voor Cultuur gemaakt, waarbij het hele terrein van kunst en cultuur in beeld wordt gebracht, inclusief de lacunes, zijn nodig - nu en in de toekomst. Het ligt gezien de grote

sectorspecifieke kennis, die gestoeld is op zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevensverzamelingen, voor de hand dat de cultuurfondsen hieraan bijdragen. De wijze waarop de fondsen de effectiviteit van hun instrumentarium monitoren en verantwoorden zullen zij daarom onderling de komende jaren verder op elkaar afstemmen en waar nodig aanscherpen.

Dynamiek en innovatie staan onder druk als gevolg van de bezuinigingen en dat is in een zozeer veranderende wereld bedreigend voor een gezond kunst- en cultuurklimaat. Daarnaast verdween in de meeste sectoren de ondersteunende infrastructuur, waardoor functies als debat, reflectie en onderzoek nauwelijks de gestructureerde aandacht krijgen die de fondsen noodzakelijk achten. Ten tijde van de bezuinigingen werd aangenomen dat de sector deze functies zelf zou organiseren. Dat lijkt in de praktijk niet (goed) te werken. Zo goed als mogelijk hebben de fondsen deze functies daarom geïncorporeerd in hun praktijk. Maar de fondsen constateren dat het 'ongevraagd' verantwoordelijkheid nemen voor deze taken tegelijkertijd een risico vormt voor het uitvoeren van hun kernactiviteiten; de fondsen werden en worden immers eveneens geconfronteerd met bezuinigingen, ook op hun apparaatskosten. In lijn met het advies van de visitatiecommissie cultuurfondsen zullen de fondsen in de komende beleidsperiode, in afstemming met het departement, de noodzakelijke ondersteunende functies en/of

andere nieuwe opdrachten met de benodigde mankracht en middelen in hun bedrijfsvoering borgen. In hun relatie tot het departement ambiëren de fondsen voorts een beter evenwicht tussen de beleids- en controlecyclus.

In een steeds verder globaliserend speelveld is het internationaliseringsbeleid voor alle cultuurfondsen een belangrijke pijler. De daarvoor geormerkte HGIS-middelen worden ingezet om de internationale positie van kunst en cultuur uit Nederland te stimuleren, te markeren en de internationale samenwerking te bevorderen. De fondsen pleiten ervoor de fasering van het internationale cultuurbeleid te laten aansluiten op de beleidscyclus van het algemene cultuurbeleid en daarbij een financieel kader te borgen dat aansluit op de noodzakelijke inspanningen in alle disciplines op het gebied van internationalisering. Bij de al genoemde sectoranalyses zouden daarnaast ook de internationale kansen en bedreigingen betrokken moeten worden. In dit verband zien de fondsen ook een rol voor Dutch Culture om in adequate sectoroverstijgende dataverzameling te voorzien. De prestaties van alle culturele activiteiten in het buitenland en de 'mapping' van de verschillende internationale netwerken zijn maar ten dele (digitaal) in kaart gebracht. Juist in een kunst- en cultuursector waar het onderscheid tussen disciplines en landsgrenzen verder vervaagt, is het belangrijk snel te kunnen beschikken over accurate kwantitatieve en kwalitatieve gegevens.

Bij de onderlinge samenwerking gaat het daarnaast om kennisdeling, om samen optrekken op die punten waar de werkterreinen elkaar overlappen, en om waar mogelijk medewerkers elkaars werk over te laten nemen als achtervanger, bijvoorbeeld op het gebied van ICT. Fondsen zullen ook in de komende cultuurplanperiode blijven borgen dat aanvragen die discipline-overstijgend en inhoudelijk interessant zijn voor een bijdrage in aanmerking komen. Voor aanvragers die opereren op het snijvlak van de werkterreinen van de fondsen, stemmen de fondsen hun regelingen af en/of verwijzen zij naar elkaar door.

Er zijn bovendien verschillende gezamenlijke regelingen. Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Letterenfonds delen Poëzie op het Scherm: dichters/schrijvers maken met vormgevers nieuw werk voor op het beeldscherm. Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Mondriaan Fonds benaderen gezamenlijk het kunstvakonderwijs voor voorlichting over de mogelijkheden bij de fondsen en het SCI adviseert het Mondriaan Fonds bij de Prix de Rome. Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en het Filmfonds werken samen in de Transmediaregeling. Het Fonds Podiumkunsten en het Fonds voor Cultuurparticipatie werken samen bij de talentontwikkeling van jonge urban kunstenaars. Het Letterenfonds werkt samen met het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie op het terrein van literaire games. Het Letterenfonds en het Fonds Podiumkunsten werken

samen aan een gezamenlijke regeling voor toneelschrijvers. Filmfonds en Mondriaan Fonds werken samen in De Verbeelding: films op het snijvlak van beeldende kunst en cinematografie, gemaakt in een samenwerking tussen kunstenaars en producenten.

De fondsen blijven verkennen waar verdere interdisciplinaire samenwerking mogelijk is, bijvoorbeeld op het gebied van cultuureducatie, zodat in aanvulling op de programma's van het Fonds voor Cultuurparticipatie, disciplinebreed de aandacht voor cultuureducatie wordt versterkt.

Medewerkers van de fondsen overleggen geregeld op specifieke terreinen. Er is een structureel overleg van de directeuren over strategie en (beleids)ontwikkeling. Juristen van de fondsen hebben geregeld overleg, bijvoorbeeld over de gedragscode en over de performance inzake bezwaren en beroepsprocedures. Controllers bespreken zaken die de financiën aangaan. ICT-medewerkers vervangen elkaar bij afwezigheid en wisselen informatie uit. Er is halfjaarlijks overleg van communicatiemedewerkers voor kennisdeling op gebied van communicatiebeleid, onder meer richting potentiële aanvragers. De vijf personeelsvertegenwoordigingen en de ene ondernemingsraad wisselen onderling kennis uit. Ten slotte is er de Werkgroep Onderzoek Fondsen die zich buigt over evaluaties en onderzoek, die samen met het ministerie van OCW optrekt.

Op verzoek van de minister van OCW voeren de zes fondsen tussen 2014 en 2017 het programma The Art of Impact uit met als doel de relatie tussen kunst en de rest van de samenleving verder te verstevigen. Een werkgroep van medewerkers van alle fondsen heeft dit programma ontwikkeld in nauw overleg met het kunstenveld en vertegenwoordigers van andere maatschappelijke domeinen. Het programma sluit aan bij de kwesties die de komende tien jaar het maatschappelijk debat zullen domineren en concentreert zich daarom op de volgende vier maatschappelijke domeinen: leefbare wijk en stad; energie en klimaat; zorg, welzijn en life sciences; en (circulaire) economie. Ook bij de uitvoering van dit programma zijn medewerkers van de fondsen betrokken. Na evaluatie zullen de positieve ervaringen en resultaten van dit programma, dat bij het schrijven van dit beleidsplan nog volop loopt, worden verwerkt in de praktijk van de fondsen.

De Akademie van Kunsten, die mede op initiatief van minister Bussemaker van OCW werd opgericht, is een onderdeel van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. De Akademie van Kunsten werd in overleg met de fondsen ingesteld voor een periode van in ieder geval 3,5 jaar. Inmiddels vormen 35 kunstenaars afkomstig uit de hele breedte van de kunsten de Akademie. Ze heeft tot doel de stem te vertolken van de kunsten in de Nederlandse samenleving (inclusief de politiek) en

het bevorderen van de interactie tussen de kunsten onderling, de kunst en de maatschappij en tussen wetenschap en kunst. De Akademie van Kunsten is een plek geworden waar kunstenaars ideeën uitwisselen met vakgenoten uit andere kunst disciplines en uit de wetenschap. De KNAW heeft de intentie uitgesproken de Akademie van Kunsten ook in de toekomst voort te zetten en met de cultuurfondsen te blijven overleggen hoe de Akademie zich verder ontwikkelt en hoe deze zich verhoudt tot de fondsen.

De komende beleidsperiode zullen de fondsen extra aandacht besteden aan culturele diversiteit. Zij respecteren de Code Culturele Diversiteit ook in hun eigen organisatie. Ze kijken dus naar de samenstelling van het personeel en van de adviseurs om ernaar te streven dat deze even geschakeerd is als de Nederlandse samenleving. Net als op andere terreinen zullen de fondsen ook bij de vraag hoe de diversiteit van medewerkers en adviseurs verder te bevorderen is, hun kennis en ervaring uitwisselen. Verder benadert ieder fonds culturele diversiteit op een manier die aansluit bij het betreffende veld.

COLOFON

Uitgave van het Fonds Podiumkunsten

Tekstredactie: Frans Hempen, de zoele haven
Ontwerp: Taluut, Utrecht

© Fonds Podiumkunsten 2016
Aan de inhoud van dit beleidsplan 2017-2020
kunnen geen rechten worden ontleend.

FONDS PODIUMKUNSTEN

Postadres

Postbus 85974
2508 CR Den Haag

Bezoekadres

Gebouw Stichthage
(Centraal Station Den Haag)
Koningin Julianaplein 10
2595 AA Den Haag

TEL +31 (0)70 707 27 00
info@fondspodiumkunsten.nl
www.fondspodiumkunsten.nl

Het beleidsplan 2017– 2020 inclusief begroting is zowel in print als digitaal beschikbaar. Digitaal in pdf-bestand op onze website www.fondspodiumkunsten.nl
Een gedrukt exemplaar kunt u bij ons opvragen.